

Spomini ...

... na podiranje mlaja

Postavljanje mlaja je pri nas v Podjuni zelo priljubljen običaj. Že od nekdaj se vsako leto na predvečer 1. maja srečajo vaščani, da bi na vaškem trgu postavili visoko, olupljeno in lepo okrašeno smreko – mlaj. Po opravljenem delu se slišijo vrisk, smeh in prepevanje daleč naokrog in odmevajo od bližnjih hribov.

V prejšnjih časih so mlaj postavljali ročno z dolgimi drogovi, dandanes pa si pogosto pomagajo s kmečkimi stroji. Po stari navadi pa je mlaj treba stražiti tri noči, ker se lahko pojavi kakšen škodoželjnež in podre to lepo, z velikim trudom postavljeno drevo. Tako se zbere mlado in staro ob prijetnem druženju pod okrašenim mlajem in dolgo v noč pazi na drevo. Nema lokrat pa se najde kakšen osamljen in nezastražen mlaj, in zjutraj je začudenje in ogorčenje veliko, ker leži mlaj razžagan na tleh.

Pred davnimi, davnimi leti me je neki prijatelj, ki sem ga slučajno srečal v vaški gostilni, na tiho vprašal: „A graš z manu? Boma pudrva majpam.“ (Greš z mano? Bova podrla mlaj.)

„Si ne upam,“ sem mu odvrnil.

„Kje pa?“ sem ga še vprašal.

„Ti puale puviem,“ mi je odvrnil.

No, sem se par res pustil prepričati, da je to itak star običaj. Po kratki vožnji z mopedom sva pot – oborožena z žago – nadaljevala po zaraščeni stezi skozi temračni gozd. Po nekaj minutah sva prispela, vsa mokra in opraskana od grmovja ter bodečih vej, v sosednjo vas. Pa res: čisto osamljen, odet v mirno, temno noč, je mlaj stal pred nama, samo venec s frfotajočimi barvnimi trakovi je rahlo migal sem ter tja.

„Saj ga je zelo škoda,“ sem si mislil, toda moja misel se je kmalu neizrečeno izblinila.

Prav v trenutku, ko sva nastavila žago, je zalajal pes in oba sva prestrašeno skočila kvišku ter se skрила za grmom, ki je rastel v bližini. Ko se je pes spet umiril, sva brez nadaljnjih zapletov tako dolgo vlačila žago sem ter tja, da se je velikanski mlaj počasi nagnil in naposled treščil z ogromnim pokom na tla. Zdaj se je od vseh koncev dvignilo lajanje in kmalu nato tudi vpitje vaščanov, ki so prihiteli od sosednjih kmetij.

Midva pa sva jo podurhala že med padanjem mlaja in izginila v temni noči, brez da bi naju kdo zasačil. Med vožnjo v domačo vas so se mi kolena še vedno tresla in pritiho tapilo se mi je neko nelagodje zaradi tega, zame malo „neobičajnega“ običaja.

